

Zvony domova

Před desátkou let se ve věži svatojakubského chrámu usídlil slavnostně pokřtěný nový zvon jménem „Jan Nepomucký“. Dominanta Lhenic - symbol věčných návratů, jej přijala k trvalému pobytu 14. května 2000.

K pamětihodné události redakce lhenického měsíčníku tenkrát vydala drobnou publikaci s názvem „Slavnosti svěcení zvonu a sraz rodáků“. V brožurce je podrobně popsána také historie všech zvonů lhenického kostela, která prakticky končí smutným datem 2. dubna 1942. Ten den tři z nich byly z věže sneseny, odevzdány pro válečné účely a dochované písemné prameny o jejich dalším osudu mlčí.

Dnes můžeme jejich putování v letech 1942 - 1945 aspoň částečně osvětlit. Nařízení tehdejší vlády Protektorátu Čechy a Morava, resp. jejího ministerstva průmyslu, o sběru zvonoviny pro říšský zbrojní průmysl vyšlo měsíc před Vánocemi r. 1941. Za precizní provedení zodpovídaly Okresní úřady, Lhenicím v té době nadřízený vodňanský. Všem farám byl rozeslán tiskopis - Ohlašovací list pro bronzové zvony (Meldebogen für Bronzenglocken), kde se do předtištěných kolonek musela vypsát přesná váha zvonu, spodní vnější průměr, výška, rok ulití, jméno zvonáře a další technické údaje.

Zvony se úředně dělily na čtyři kategorie - A, B, C, D. Rekvírovala se hlavně „Áčka“, což byly zvony ulité za první republiky, umělecko-historicky méně hodnotné, slitinou „ještě mladé“. Tak byl odsouzen lhenický Sv. Jakub Menší (645 kg), Sv. Jan (432 kg) a Sv. Antonín, vyrobené firmou Buřil a Riss v Kuklenách u Hradce Králové v roce 1928. S nimi se svezl i lhenický umíráček. Kategorie C zahrnovala zvony méně vzácné, starší a „Děčko“ ty nejvzácnější ze 16. a 17. století, které se nebraly. Od jara 1942 pak okresní úředníci zadávali práci demontážním firmám a dohlíželi na odvoz. Moravské a slezské zvony byly svázeny do hutí v Ostravě.

Zvony z jihu Čech putovaly vlakem do Prahy. Složeny byly podle velikostí na vltavském nábřeží blízko Libeňského mostu (reprofoto z knihy Zvonařství od Petra Manouška). Skladu se říkalo Ústřední sběrna zvonů Na Maninách, Praha Holešovice. Končily tam také různé bronzové sochy, sousoší a pamětní desky. Před transportem po Vltavě a Labi do Hamburku se prověřovala dokumentace. Do tavíren zbrojní fabriky Krupp v Essenu odplulo asi 10 tisíc zvonů, dva a půl tisíce to naštěstí do 9. května 1945 nestihlo.

Po lhenických zvonech ve snaze o jejich návrat ihned pátrali pan farář Kukačka s předsedou MNV Karlem Novotným. Dokládá to jejich dopis adresovaný 15. července 1945 na Ministerstvo průmyslu v Praze. Díky laskavosti přátel z pražského Národního archivu se dnes můžeme alespoň v kopii seznámit s jeho celým zajímavým zněním. Důležitý je přípisek tužkou vpravo dole:

„3 A zvony v Hamb (Hamburku), 1 C zvon o váze 18 kg vrácen 13 / 6. 45“. Obyčejný list papíru a pár řádků strojopisu s vybledlými razítky tak posouvají obecnou vědomost v cestě za starými lhenickými zvony o tři roky dál. Není malých rolí, říkají herci. A co na to příznivci historie? Že není ani malých dokladů.

občas Kochanovy

Farní úřad ve Lhenicích
u Netolic.

15/7.1945.

Podepsaný farní úřad dává tímto plnou moc p. Vilému Hermanovi, bankovnímu úředníku z Prahy, aby jménem podepsaného přesvědčil se v Praze Na Maninách - veskladu zvonů odebraných Němci za okupace, zda tam jsou uloženy zvony farního kostela ve Lhenicích u Netolic. Mají tam být celkem 4 t. j. slovem: čtyři zvony a to:

1. Sv. Jakub ve váze 645 kg,
2. Sv. Jan ve váze 432 kg,
3. Sv. Antonín ve váze 18 kg .sanktusník/
4. umíráček ve váze 25 kg.

Pravdivost údajů potvrzuje Místní Národní Výbor ve Lhenicích.

Podpisy:

Kochanovy
farář.

Místní Národní Výbor Lhenický:

Novotný Karel

ozdob. / Všecky vyjmenované zvony/bez umíráčku/byly ulity r. 1928 f. Buřil a Riss v Kuklenách, /umíráček je hladký, bez nápisu, bez Prosím o lask. sdělení, jakým způsobem zvony lze od Vás odvéztí.

*3 A zvony v Hamb
1 C zrn váha 18 kg, r. 1928
13/6 45*

7/2

MINISTERSTVO PRŮMYSLU		
Datum 21. VII. 1945		
Obr. 159315		
Zřetel	číslo	řet.
		<i>Kochanovy</i>

466